

Ebre

Familiars i representants d'ajuntaments durant l'ofrena floral portada a terme a l'escultura 'Dignitat'. FOTO: PERE FERRÉ

Recerca Una tesi doctoral

L'homenatge forma part de tota una sèrie d'actuacions que, impulsades per la Direcció General de Memòria Democràtica i els Serveis Territorials del Departament de Justícia, Drets i Memòria a les Terres de l'Ebre, tenen com a objectiu recordar les prop de 350 persones ebrenques mortes a les presons franquistes, incloent els quatre alcaldes de les Terres de l'Ebre afusellats pel franquisme (Xerta, Tortosa, Gandesa i l'Aldea). Per tot, es tracta del primer homenatge global als ebrenques víctimes del règim. El fonament científic és la tesi doctoral de Francesc Xavier Tolosana «Les víctimes ebrenques mortes a les presons franquistes (1938-1948)», que ha investigat els procediments falsaris dels tribunals militars franquistes que van portar totes aquestes persones a la mort.

Memòria històrica

«Explicarem qui van ser els nostres avis i quins són els perills del feixisme»

El Govern recorda i reivindica la memòria republicana dels centenars d'ebrenques morts i afusellats pel franquisme a l'antiga presó de Pilats, a Tarragona, en un sentit homenatge

MARINA PALLÀS CATURLA
TARRAGONA

Poder fer el dol i tancar una ferida. És el que ara podran començar a fer desenes de familiars d'una cinquantena de pobles d'arreu les Terres de l'Ebre, que ahir van participar en un sentit homenatge a les 233 víctimes de la repressió franquista a Tarragona, organitzat pel Govern de la Generalitat. Era el cas per exemple de Maite Pastor Nolla, que venia d'Amposta i és néta de Joan Pastor Torta, afusellat el 21 de juliol de 1939 a Tarragona i inhumat a la fossa del cementiri: «explicarem aquí i arreu qui van ser els nostres avis, per què van lluitar i quins son els perills del feixisme», valorava. O de Maria Carme Franch, també de la capi-

tal del Montsià, que finalment ha pogut saber on estava el seu avi, a Tarragona, quan durant dècades tot el que tenia a veure amb aquell episodi era silenci.

En memòria a les centenars de víctimes ebrenques mortes a l'antiga presó de Pilats, a Tarragona, a causa de la repressió franquista, el Govern va celebrar ahir aquesta jornada d'homenatge al cementiri municipal de la ciutat. Es va triar aquest espai per raons de memòria democràtica, atès que al cementiri hi ha soterrades diverses fosses comunes amb les restes òssies de moltes d'aquestes víctimes.

«El seu és un llegat imprescindible per entendre la història recent del país, així com la tradició republicana a Catalunya, que avui i sempre reivindicarem», va

L'acte va tenir lloc al cementiri de Tarragona, on hi ha diverses fosses comunes amb restes òssies de moltes de les víctimes. FOTO: PERE FERRÉ

valorar la consellera de Justícia, Drets i Memòria, Gemma Ubasart i González, encarregada d'encapçalar l'homenatge.

En total, tot i que són xifres que poden variar, són 233 els ebrenques empresonats que van morir afusellats, o bé, per malaltia, a les instal·lacions del centre penitenciari, entre el període de 1939 i 1943. Eren originaris d'una cinquantena de municipis de les Terres de l'Ebre. Per recordar a cadascun d'ells, ahir va llegir-se en veu alta tots els noms i va fer-se una ofrena floral davant el grup escultòric Dignitat, construït en record de la memòria a les víctimes de la repressió franquista a la ciutat.

Cal recordar que la repressió dels primers anys del franquisme comença a la mateixa Guerra Civil: a mesura que les tropes franquistes ocupaven una població ja començava la repressió, perseguint les persones que havien defensat la República i els seus valors i se'ls acusava de rebel·lió. Després patien judicis sumaríssims, sense garanties.

L'assistència de familiars a l'acte d'ahir era un element important per arribar a aquesta reparació. Com va explicar aquesta setmana al *Diari* el director de Justícia, Drets i Memòria a les Terres de l'Ebre, Lluís Montull, sovint, que els seus familiars fossen empresonats i executats condemnava les famílies a patir un estigma de per vida o a ser expulsades de les seues comunitats. És la primera vegada que es ret homenatge per part del Govern a les víctimes ebrenques mortes a Tarragona.